

Natuur voor mensen

Wie de natuur niet verankert in de samenleving haalt het bestaansrecht van de mens weg.

Marieke de Vrij heeft in de afgelopen periode een aantal bijzondere inspiraties vrijgegeven rondom het belang van natuur. Deze raakten mij diep en riepen herkenning bij mij op ten aanzien van belangrijke momenten in mijn leven. Die herkenning heeft mij geïnspireerd tot dit artikel. De cursieve teksten in dit artikel zijn inspiraties van Marieke de Vrij.

De natuur speelde al in het begin van mijn leven een grote rol. Ik werd geboren op 12 januari 1966 in State Stadzicht, een boerderij aan de rand van het stadje IJlst. Mijn ouders noemden mij Jelle Geart, logisch, want mijn ene Pake (opa) heette Jelle en de andere Geart. Zo ging dat vroeger. De families van mijn Heit (vader) en Mem (moeder) waren al generaties lang boeren. Mensen die gewend waren om te knokken voor hun dagelijks brood. Mensen voor wie de natuur de directe leefomgeving was, maar ook het dagelijks bestaan. Mijn vader was niet de oudste zoon, daarom kwam hij niet in aanmerking om de boerderij van zijn vader over te nemen. Gelukkig was hij in staat om met geleend geld een boerderij te kopen, State Stadzicht. Toen hij een stier voor 10.000 gulden kon verkopen, kon er een kind komen.

Dat is mijn zus Anke. Twee jaar later werd ik geboren. Het had hard gevoren en zodoende kwamen de mensen op de schaats naar onze boerderij om naar het kindje kijken. Het was een goedlopend boerenbedrijf. In de zomer werden de melkbussen met de boot opgehaald. Een romantisch plaatje, maar ik was niet in de wieg gelegd voor boer. Ik was een verlegen en introvert jongetje dat graag boekjes las en eindeloos in het gras op mijn rug naar de kieviten kon kijken. Op school voelde ik me kwetsbaar en was ik bang uitgelachen te worden. Op een gegeven moment, dat was aan het begin van de basisschool, besloot ik: ze kunnen mij geen pijn doen want 'ik voel toch niks' en 'ik heb niemand nodig'. Dat was de beschermende jas waarmee ik het leven in ging.

Kinderen, en vooral jonge kinderen, zijn normaalgesproken in onschuld ingebed en gedragen zich op een natuurlijke en speelse manier. Kinderen zijn buitengewoon open-hartig en daardoor zeer kwetsbaar.

Na mijn studie op Nyenrode - wel een beetje aanpassen voor een Fries met een bijbehorend accent en een zelfgebreide trui - ging

ik rechten studeren aan de Universiteit van Utrecht. Tijdens de ontgroening op Unitas stond ik, op alfabet, naast Leonore Jongen. Een mooi en lief meisje uit Zuid Limburg. Ik werd op slag verliefd en zo vond ik, dankzij het alfabet, mijn eerste echte vriendin die later mijn vrouw werd. Mijn eerste baan was bij de NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij). Ik werkte daar als personeelsadviseur. Ik genoot van het werk en kon me erin verliezen. Wel worstel ik al sinds ik werk met mijn energieniveau. Soms kan het niet op, maar vaak is het minder dan ik graag zou willen. Door mijn gedrevenheid moet ik daarom elk moment efficiënt benutten. Soms mis ik de lege uren uit mijn kinderjaren.

Veel mensen raken ontworteld omdat de maatschappij te gehaast is. Er wordt in onze samenleving door veel mensen meer mentale arbeid verricht dan wat overeenkomt met hun natuurlijke aard. Alleen wanneer de natuurwaarden hersteld worden, kunnen mensen een hoge, constante mentale alertheid verdragen. De natuurlijke begeestering van mensen kan blijven bestaan en beter stromen wanneer de natuur door hen heen kan ademen.

Leonore en ik kregen de kans om voor Shell naar het buitenland te gaan, naar Damascus in Syrië - we moesten het wel even opzoeken op de kaart - en vervolgens snel trouwen, want ongetrouwd naar het Midden Oosten was geen optie. Leonore bleek als arts te kunnen werken voor de Verenigde Naties in Damascus. Het werd een fantastische ervaring in een fascinerend land met buitengewoon lieve en gastvrije mensen en een afschuwelijk bewind. De oude souq (markt) was oogverblindend mooi, terwijl de rest van de betonnen stad oogverblindend lelijk was. Na bijna drie jaar keerden we terug naar Nederland. Met z'n drieën, want in Damascus werd onze eerste zoon geboren. We kwamen op een prachtige bovenwoning aan de drukke Nassaukade in Amsterdam te wonen.

‘Veel mensen hebben hun innerlijke oproep genegeerd.’

Ik vond een baan bij Boer & Croon Management Consultants. Daar ontmoette ik Marieke de Vrij voor het eerst in 2001 toen zij adviseurs van Boer & Croon begeleidde bij complexe klantvraagstukken.

De contacten met Marieke leidden voor mij uiteindelijk tot een intensief traject van persoonlijke ontwikkeling. Ik realiseerde mij dat een groot deel van mijn energie steeds gericht was op het maken van een goede indruk op de buitenwereld. Diep van binnen bevond zich nog steeds dat onzekere kleine jongetje dat zo graag ‘goed genoeg’ wilde zijn. Naarmate ik dat in de loop der jaren steeds meer los leerde laten, ontstond er meer ruimte om te luisteren naar mijn eigen intuïtie. In 2005 was ik samen met Marieke aanwezig op een indrukwekkende conferentie over duurzame ontwikkeling in Beijing. De bijeenkomst vond plaats in het voormalig keizerlijk verblijf Diao Yu Tai. De tuin rondom het complex leek wel het enige groen in Peking, waar 15 miljoen mensen op een kluitje wonen en nergens een boom of een vogel te bekennen is. Doordat ik zag dat - onder andere - Marieke op die conferentie geen vlees at, besloot ik als kleine symbolische daad voortaan ook geen vlees meer te eten.

Mensen in steden wonen te dicht op elkaar waardoor ze geen vrij auraveld kunnen verkrijgen. Daardoor doen mensen onbewust ervaringen op; ervaringen die ze niet kunnen benoemen en doorleven. Dit kan leiden tot versnelde vermoeidheid, versneld en haperend spreken, veelvoelendheid maar moeite om dit te benoemen, en uiteindelijk veeldoendheid. Dit geldt vooral in gebouwen met meerdere verdiepingen.

In 2008 besloot ik mijn toenmalige directiefunctie bij Tempo-Team achter me te laten. Ik genoot erg van de dynamiek in de uitzendwereld en de rol die ik in het bedrijf mocht spelen als ‘zachte kracht’. Maar als ik goed luisterde dan hoorde ik diep van binnen een stemmetje dat zei dat het tijd werd voor een volgende stap. Ik voelde een diepe behoefte om mijn talent meer maatschappelijk dienstbaar in te zetten.

Veel mensen zijn teleurgesteld in zichzelf. Die mensen hebben veelal hun eigen innerlijke oproep genegeerd en wilden of konden niet blijven staan voor wat voor hen van wezenlijk belang is.

In 2009 begon ik als algemeen directeur bij IVN, Instituut voor Natureducatie en Duurzaamheid. Een prachtige 50-jarige organisatie met 20.000 vrijwilligers en ruim 100 beroepskrachten. De missie van IVN is: het betrekken van kinderen, jongeren en volwassenen bij de natuur en hen te inspireren tot meer duurzaam handelen. Hier raakte ik er nog meer van overtuigd dat we in een unieke tijd op aarde leven. Met een wereldbevolking die buitengewoon sterk groeit én steeds grotere delen van de bevolking die kunnen genieten van een ongekennde welvaart, vrede

en technologische ontwikkeling. Maar tegelijkertijd groeiden nog nooit eerder in de geschiedenis van de mensheid zoveel kinderen zo ver verwijderd van de natuur op. Nederlandse kinderen zijn - volgens onderzoek - de gelukkigste ter wereld, maar ook in ons land nemen obesitas, ADHD en depressies bij kinderen hand over hand toe. Als IVN kozen we, als belangrijkste strategische thema, voor het herstellen van de verbinding tussen kind en natuur.

Kinderen die zich dienen te gaan identificeren met aards leven hebben moeite met een omgeving waarin veel emoties en vermoeidheid actief zijn en waar te weinig natuur en dieren aanwezig zijn. Hierdoor kunnen ze het contact met de puurheid in zichzelf verliezen. Dan gaat niet alleen de naïviteit maar ook de onschuld teloor. Kinderen gedragen zich dan steeds alerter en minder gevoelig. Ze worden oplettender en hoger sensitief, maar minder geaard en verkeren minder in rust.

De inspiraties van Marieke in het artikel van Egbert Brons en Marjorie Pennings in VRIJ 10 raakten me diep. Met name wat er gezegd werd over mensen in steden:

"In steden vindt meer emotionele uitholling plaats, met als gevolg dat ook het algemeen collectief veld in de steden aan uitholling lijdt. De omringende natuur van de steden lijdt hier buitengewoon onder. Normaal omlijst niet alleen de natuur een stad, maar is de natuur ook in staat begeestering uit te laten waaiëren de stad in. Nu helt de stad over de natuur heen, met een sterk verzwarend energieveld voor het natuurlijk leven om de stad heen. Essentieel urgent is het om positieve aandacht te besteden aan bijstand en herstel van de energetische waarde van de natuur, en uitbreiding van natuur om steden heen te bevorderen."

Deze inspiraties werden aangevuld tijdens de Netwerkdag van de Stichting Aandacht voor Echt in oktober 2012. Mede op basis hiervan besloten een aantal van ons (Theo van Bruggen, Wim van Oort, Joost Barendrecht en ik) om een tweedaagse bijeenkomst

rond dit thema te organiseren. Deze vond plaats in mei 2013 met zo'n 15 deelnemers uit de wereld van natuur en duurzaamheid. Het belang van natuur voor mensen stond centraal.

Natuurwaarden herstellen gaat over het her-inneren van de natuurlijke helende waarde van natuur voor mensen. Niet op een uiterlijk maar op een innerlijk niveau. Om de natuur te leren kennen dien je echt je hart te openen naar dieren en planten, naar alles wat leeft. Mensen moeten zich opnieuw tot de natuur leren verhouden.

'In steden vindt veel emotionele uitholling plaats.'

Tijdens deze tweedaagse 'Natuur voor Mensen' vond in de avond een zogenaamde 'systeemopstelling' plaats van de natuur in de stad Rotterdam. De persoon die werd opgesteld als de stadsnatuur ervoer trauma, verwaarlozing en diep verdriet. De persoon die het energieveld van de Botlek vertegenwoordigde, had het gevoel sterk over de stad heen te hangen en voelde zich beschaamd. Iemand die werd opgesteld als een groot sparrenbos (wat in de realiteit niet aanwezig is) tussen het industriegebied en de stad kon hier (enige) verbetering in aanbrengen. Het collectief veld van de mensen in de stad ten aanzien van natuur werd vooral gekenmerkt door onverschilligheid. Het was een ontroerende en indringende opstelling die veel indruk maakte op alle aanwezigen.

De natuur heeft in haar waardevolheid één boodschap die luidt: heb uzelve lief gelijk u ons kunt liefhebben. Wie zelfliefde mist, versterkt de desintegratie van de natuur binnen het natuurlijke systeem van verbondenheid. De verwoesting van de natuur is een uitbeelding van wat er overigens in de buitenwereld gebeurt. Het is een reflectie van de macht van hen die zichzelf niet - meer - liefhebben.

‘Wie zelfliefde mist, versterkt de desintegratie van de natuur binnen het natuurlijke systeem van verbondenheid.’

Na de tweedaagse in Mantinge werd bekend dat het Ministerie van Volksgezondheid heeft besloten om een opdracht te verstrekken aan Jantje Beton, het Centrum voor Gezond Leven en IVN om 70 schoolpleinen in Nederland te vergroenen en beweegvriendelijker te maken. Deze prachtige schoolpleinen dienen honderden andere scholen te inspireren om ook hiermee aan de slag te gaan. Voor IVN een mooie aanvulling op het programma Groendichterbij.nl. Fantastisch dat de verbinding tussen Natuur en Gezondheid steeds breder wordt herkend.

De inspiraties van Marieke dragen bij aan mijn gevoel van optimistische vastbeslotenheid. Ze dragen bij aan mijn wens om iets positiefs bij te dragen in deze bijzondere tijd. Om zelf ook iedere dag te leren en te groeien. Om stap voor stap mild en wijs oud te worden en om dan met humor en liefde iets over te dragen en los te laten als mijn tijd gekomen is. Ik ben dankbaar dat ik gedurende mijn persoonlijke ontwikkeling steeds minder mezelf tekort doe en steeds meer ruimte voel voor een alsmaar groter wordende cirkel van verbondenheid. En dat ik elke dag een nieuwe kans krijg om met een open hart de wereld tegemoet te treden.

De deelnemers aan de eerste tweedaagse ‘Natuur voor Mensen’ zijn geïnspireerd om vervolgstappen te ondernemen en om met de praktische tips van de onstoffelijke begeleiding van Marieke (zie kader) aan de slag te gaan. Onder aanvoering van Sharona

Ceha en Rosa Lucassen vond op 18 oktober j.l. in Amsterdam Oost een bijeenkomst ‘Natuur in de stad’ voor wethouders plaats. Volgend jaar zal er in Mantinge een vervolg komen op de bijeenkomst ‘Natuur voor Mensen’. Geïnteresseerden kunnen zich bij ondergetekende melden (jellegeartdejong@gmail.com).

Richtlijnen voor stadsnatuur(lijker leven)

- Zorg voor voldoende ‘natuurlijke verwildering’ van natuur in steden. Maak hooggroei van planten mogelijk ten behoeve van luchtzuivering.
- Bevorder ook gevelgroei van planten; dit verbetert het leefklimaat buitengewoon.
- Bied ruim de gelegenheid voor mensen om met tuinieren aan de slag te gaan.
- Leg veel hoog en laag groen aan rondom speelterreinen en schoolpleinen ter bescherming van een overmaat aan indrukken voor kinderen en jongeren
- Zorg voor natuurrijke oevers. Dit wakkert het fijnzintuiglijk leven van mensen aan.
- Sta natuur toe om te verwilderen. Geef dieren daarbinnen de ruimte.
- Laat gras toe, ook tussen tegels. Gras is een van de meest levendige natuurweefsels en het spiegelt weerbaarheid naar mensen.
- Activeer bloemrijke omgevingen in steden. Hierdoor zullen mensen zich bloemrijker gedragen en uiten dan ze anders zouden durven.
- Breng ondergrondse wateraders, kronkelig en wijd vertakkend, in kaart en geef ze de ruimte. Dit bevordert het voelen van mensen.
- Hanteer bouwtechnieken waarbij de grond niet onnodig wordt opgeschud. Versterk aanliggende percelen met bomen en planten; dit straalt uit naar de verarmende bouwgrond.
- Houd bij buizen onder de grond rekening met de grondwaterstand en het wortelgestel. Leg naast de leidingen watergeulen aan met zuurstofrijke planten en herbalanceer zo de ondergrondse energieën.
- Omwoeker steden met hoogopstaande planten- en bomengroei, het liefst zo hoog mogelijk in de buitenste ring.
- Zorg dicht bij de stad voor steeds meer benedenwaartse beplanting (bijvoorbeeld wilgen), zo wordt energie van de hogere bomen teruggevoerd naar de grond.
- Leg voorbij de buitenste ring met hoge bomen gebieden aan met natuurlijke bloemen, kruiden en sloten.
- Bevorder dat ieder die met de natuur werkt dit doet vanuit een geestesgesteldheid van rust, openheid, eerbied en verbondenheid met de natuur.

Door:

Jelle de Jong

directeur IVN en voorzitter van stichting
De Vrije Mare en stichting Aandacht voor Echt

